

Yhteisen valvontamekanismin valvontaprioriteetit vuodelle 2018

Yhteiselle valvontamekanismille määritetään kuksikin vuodeksi valvontaprioriteetit, joihin kirjataan pankkivalvonnan kyseisen vuoden painopistealueet. Tässä asiakirjassa esitetään valvontaprioriteetit vuodelle 2018. Valvontaprioriteetit on valittu valvottavien laitosten merkittävimpien riskien pohjalta, ja niissä on otettu huomioon olennainen kehitys talouden, sääntelyn ja valvonnan aloilla.

Pankkisektorin riskit on määritetty yhteistyössä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Pohjana on käytetty yhteisten valvontaryhmien kokoamia tietoja, EKP:n mikro- ja makrovakausanalyseja sekä muiden kansainvälisten organisaatioiden raportteja. Tärkeimmiksi riskitekijöiksi katsottiin pidempään matalana pysynyt korkotaso, järjestämättömien saamisten suuri määrä, geopoliittiset epävarmuustekijät, euroalueen talouden rakenteelliset haasteet (kuten julkisen talouden epätasapaino ja velkakestävyysongelmat), nousevien markkinatalousmaiden kasvunäkymät, pankkien reaktiot uusiin sääntelyhankkeisiin, asuinkiinteistö- ja liikekiinteistömarkkinoiden kehitys, riskien uudelleenhinnoittelu rahoitusmarkkinoilla, kyberrikollisuus ja tietotekniset ongelmat, rikkomukset, pankkisektorin ulkopuolelta tuleva kilpailu, keskusvastapuolen mahdollinen konkurssi ja joustamaton liiketoimintaympäristö.

EKP:n valvontaprioriteetit on päivitetty näiden tärkeimpien riskitekijöiden pohjalta, jotta pankit voivat tehokkaasti puuttua riskeihin. Valvontaprioriteetit pysyvät hieman mukautettuina samoina kuin vuonna 2017. Vuodelle 2018 on määritetty seuraavat neljä valvonnan painopistealuetta:

1. liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyvät riskit
2. luottoriski
3. riskienhallinta
4. riskiyhdistelmät.

Kaikilla painopistealueilla käynnistetään valvonta-aloitteita, jotka voivat jatkaa vielä vuoden 2018 jälkeenkin.

- ✓ Analyysit pankkien kannattavuudesta ja alttiudesta rahoitustoiminnan korkoriskille

Vuoden 2018 valvontatoimet

- Rahoitustoiminnan korkoriskianalyysin jatkotoimet

Liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyvät riskit

Pankkien liiketoimintamalleihin ja kannattavuuteen liittyvät riskit ovat yksi pankkivalvonnan keskeisistä painopisteistä myös vuonna 2018. Valvonnassa keskitytään arvioimaan pankkien kannattavuuden kehitystä nykyisessä tilanteessa ja pankkien korkoriskin vaikutuksia. Arvioinnissa otetaan huomioon äskettäin suoritettujen pankkien kannattavuutta koskevan vertailuanalyysin tulokset. Lisäksi rahoitustoiminnan korkoriskiin keskittyneestä herkkyyksianalyysistä saatujen tulosten

perusteella valvojat voivat ryhtyä jatkotoimiin seuratakseen korkotason mahdollisten muutosten vaikutusta pankkeihin.

Luottoriski

- ✓ Järjestämättömien saamisten käsittelyohjeet

Vuoden 2018 valvontatoimet

- Järjestämättömien saamisten vähentämisstrategioiden tarkastelu
- Arvonlennusten ja luottotappiokirjausten ajoituksen tarkastelu

Järjestämättömät saamiset

Luottoriski säilyy keskeisenä valvontaprioriteettina myös vuonna 2018, sillä monilla laitoksilla on edelleen runsaasti järjestämättömiä saamisia. Viime kädessä ne voivat haitata pankkien luotonantoa taloudelle: jos laitoksella on paljon järjestämättömiä saamisia, ne vaikuttavat sen pääomaan ja rahoitukseen ja heikentävät sen kannattavuutta, jolloin laitos ei pysty myöntämään luottoja kotitalouksille ja yrityksille. Järjestämättömien saamisten käsittely on siten tärkeää sekä pankkien toimintakyvyn että makrotaloudellisen kehityksen kannalta. Pankkien kanssa käytävässä valvontadialogissa keskitytään erityisesti järjestämättömien saamisten vähentämisstrategioihin sekä arvonlennusten ja luottotappioiden riittävän varhaiseen kirjaamiseen järjestämättömien saamisten käsittelyohjeiden mukaisesti. Lisäksi yhteiset valvontaryhmät saavat järjestämättömiä saamisia tarkastelevalta työryhmältä edelleen tukea ongelmasaamiin liittyvissä seurantatoimissa ja valvontadialogeissa.

- ✓ Riskikeskittymien valvonta paikan päällä ja muualla

Vuoden 2018 valvontatoimet

- Kiinteistöluottojen tarkastelu
- Vakuushallinnan ja arvostuskäytäntöjen analyysi

Riskikeskittymät sekä vakuuksien hallinta ja arvostus

Valvonnassa kiinnitetään edelleen huomiota pankkien saamisten keskittymiseen tiettyihin omaisuuseräluokkiin. Pankeissa ja muualla tehtävää valvontaa yhdistävä valvontamenetelmä, joka on jo osoittautunut tehokkaaksi merikuljetusalan luottosalkkujen kohdalla, otetaan vähitellen käyttöön myös muiden omaisuuseräluokkien (esim. kiinteistöluotot) arvioinnissa. Lisäksi valvonnassa keskitytään pankkien vakuushallintaan ja vakuuksien arvostuskäytäntöihin.

Riskienhallinta

Tähän painopistealueeseen on koottu osa-alueita, jotka ovat edelleen olennaisia pankkien riskienhallinnan arvioinnissa. Jatkuvan valvonnan osana esimerkiksi seurataan monimutkaisia rahoitusinstrumentteja kuten tason 2 ja tason 3 saamisia. Erityisesti keskitytään seuraaviin osa-alueisiin.

- ✓ Sisäisten mallien ohjeiden ensimmäinen versio

Vuoden 2018 valvontatoimet

- Analyysit ja dialogi pankkien kanssa
- Julkinen kuuleminen sisäisten mallien ohjeista

Sisäisten mallien erityisarviointi

Sisäisten mallien erityisarviointi jatkuu vuosina 2018 ja 2019. Sen yleisenä tavoitteena on parantaa pilarin 1 pääomavaatimusten laskennassa käytettävien sisäisten mallien uskottavuutta ja vahvistaa niiden asianmukaisuus. Vuonna 2017 julkaistuissa alustavissa sisäisten mallien ohjeissa määritettiin, miten valvojat aikovat soveltaa sisäisiin malleihin liittyviä olennaisimpia sääntelyvaatimuksia, ja luotiin perusta arviointihankkeen toteutusvaiheelle. Vuonna 2018 toteutettavat toimet ovat jatkoa vuoden 2017 toimille, ja pankeissa jatketaan luotto-, markkina- ja vastapuoliriskeihin liittyviä tarkastuksia. EKP jatkaa näiden tarkastusten tulosten perusteella vertailuanalyyysien suorittamista ja ottaa tulokset huomioon myös jatkotoimien määrittämisessä. Tulosten ja analyyysien pohjalta myös päivitetään sisäisten mallien ohjeita, jonka eri osista järjestetään julkiset kuulemiset sitä mukaa kuin ne saadaan päivitettyä.

- ✓ ICAAP- ja ILAAP-menettelyjä koskeva ohjeluonnos

Vuoden 2018 valvontatoimet

- ICAAP- ja ILAAP-menettelyjen parantaminen
- Julkinen kuuleminen päivitetystä ohjeista

Sisäiset pääoman riittävyyden arviointimenettelyt (ICAAP) ja likviditeetin riittävyyden arviointimenettelyt (ILAAP)

ICAAP- ja ILAAP-menettelyt ovat olennaisen tärkeitä laitosten vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden hallinnassa. EKP pyrkii edistämään laitosten ICAAP- ja ILAAP-menettelyjen parantamista monivuotisen suunnitelman avulla. Se julkaisi vuonna 2017 menettelyjä koskevan ohjeluonnoksen ja on käynyt siitä pankkien kanssa tiivistä vuoropuhelua. Vuoropuhelun ja muun palautteen perusteella on tarkennettu ja laajennettu ICAAP- ja ILAAP-ohjeistusta, joka viimeistellään vuoden 2018 alkupuolella järjestettävän julkisen kuulemisen jälkeen. Lisäksi pyritään parantamaan pilarin 2 mukaisten riskiperusteisten pääomavaatimusten läpinäkyvyyttä.

- ✓ Analyysi pankkien valmiudesta IFRS 9:n käyttöönottoon

Vuoden 2018 valvontatoimet

- IFRS 9:n soveltamisen seuranta
- Analyysi pankkien valmiudesta muiden sääntelymuutosten voimaantuloon

Valmistautuminen IFRS 9 -tilinpäätösstandardin käyttöönottoon ja muihin sääntelymuutoksiin

Vuonna 2018 tulee voimaan useita pankkien toimintaan vaikuttavia sääntelymuutoksia, ja EKP seuraakin pankkien valmiutta niiden soveltamiseen sekä niiden varsinaista soveltamista. Yksi tärkeimmistä muutoksista on IFRS 9 -standardin käyttöönotto. Käyttöönottovalmisteluja koskevan selvityksen alustavat tulokset osoittavat, että pankeilla on vielä parannettavaa standardin käyttöönotto- ja soveltamisvalmiudessa. Yhteiset valvontaryhmät jatkavatkin pankkien seurantaan ja ryhtyvät jatkotoimenpiteisiin tällä saralla. Valvojat seuraavat pankkien valmiutta myös sääntelymuutoksiin, jotka koskevat pysyvän varainhankinnan vaatimusta, vähimmäisomavaraisuusastetta sekä omia varoja ja hyväksyttäviä velkoja koskevaa vähimmäisvaatimusta.

Riskiyhdistelmät

Riskiyhdistelmiin puututaan vuonna 2018 muun muassa suorittamalla stressitestejä sekä jatkamalla valmistautumista Ison-Britannian eroamiseen EU:sta.

✓ Brexit-periaatteet

Vuoden 2018 valvontatoimet

- Dialogi pankkien kanssa Brexit-valmisteluista

Brexit-valmistelut

Ison-Britannian ero EU:sta on keskeisessä asemassa pankkivalvontatyössä myös vuonna 2018. Valvontatoimien painopiste siirtyy valmistelutyöstä kohti laadittujen periaatteiden käytännön toteutusta. EKP ja kansalliset toimivaltaiset viranomaiset arvioivat edelleen pankkien toimilupahakemuksia ja muita suunnitelmia, joita pankit laativat siirtääkseen toimintaansa Ison-Britanniasta euroalueelle. Erityistä huomiota tullaan kiinnittämään sovittujen periaatteiden noudattamiseen, ja etenkin pyritään välttämään postilaatikkoyritysten perustaminen yhteiseen valvontamekanismiin osallistuviin maihin. Brexit vaikuttaa myös useisiin sellaisiin merkittäviin laitoksiin, joiden päätoimipaikka on euroalueella. Yhteiset valvontaryhmät tekevät aktiivisesti yhteistyötä niiden laitosten kanssa, joihin Brexit vaikuttaa, ja seuraavat tiiviisti pankkien varautumissuunnitelmien laadintaa ja toteutusta.

Vuoden 2018 valvontatoimet

- EPV:n ja EKP:n stressitestit

Stressitestit

Merkittävien laitosten stressitestausta jatketaan vuonna 2018. Euroopan pankkiviranomainen (EPV) suorittaa EU:n laajuisen stressitestin suurille merkittäville laitoksille, ja EKP täydentää stressitestiä testaamalla ne merkittävät laitokset, jotka eivät osallistu EPV:n testiin. Stressitestien tulokset otetaan huomioon valvojan arviointiprosessissa, ja ne paitsi tarjoavat määrällisen arvion pankkien riskiprofiileista eri riskiluokissa myös auttavat vahvistamaan pankkien omia stressitestausta- ja riskienhallintavalmiuksia.

Tähän asiakirjaan ei ole koottu kaikkia riskejä ja valvontaprioriteetteja, vaan vain tärkeimmät. Jatkuvassa valvonnassa keskitytään myös esimerkiksi tietotekniikka- ja kyberturvallisuusriskeihin. Lisäksi pankkikohtaisesti voidaan tarvita erilaisia valvontatoimia, sillä luottolaitosten riskiprofiilit poikkeavat toisistaan. Valvontaprioriteettien avulla voidaan kuitenkin koordinoida valvontatoimia ja varmistaa siten, että eri pankkien valvonta on yhdenmukaista ja tehokasta ja mitoitettu valvottavan mukaan. Näin edistetään toimintaedellytysten tasapuolisuutta ja vahvistetaan valvonnan vaikutusta.